

NÉPÚJSÁG

2025. december 6.,
szombat
LXXVII. évfolyam
276. (22142.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Tehermentesítenék a környék forgalmát

Aluljárót építenének a marosvásárhelyi nagyállomásnál

Az Állomás utca hosszabbításába tervezik az aluljárót – Írásunk a 7. oldalon

Fotó: Vajda György

Decemberben se feledje el idejében megújítani előfizetését a Népújságra! Ha előfizet, olcsóbban kézhez kapja, mint ha megvásárolná!

Kulisszatitkok a szépirodalom „szülőszobájából”

Hogyan bánnak szerzőikkel a kisebb kiadókat és az úgynevezett „mamutméretűek”, kinek, illetve minek a feladata a kis példányszámban megjelenő magas irodalom népszerűsítése.

3.

Adventi várakozás...

Az adventi időszakban egyre több jelét látjuk annak, hogy az emberek, közösségek külsőségeiben is készülnek a közelgő karácsonyi ünnepre.

7.

50% KEDVEZMÉNY

Közellátó szemüveglencsék nyugdíjasok számára.

2025.11.01. – 2025.12.31.

OPTICA OPTOFARM

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

ALULNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

Francba! Temus sz*r!

MALŐR

nap

DECEMBER

6

SZOMBAT

Ma MIKLÓS,
holnap AMBRUS napja

Az év 340. napja, hátravan 25 nap

7:51

17:46

16:36

10:45

A nappal hossza:
8 óra 45 perc

IDŐJÁRÁS

Nagyobb részt napos

Hőmérséklet:

max.: 10 °C

min.: 2 °C

nap

Isten éltesse!

AMBRUS: a görög Ambrosiosz névből ered, jelentése „halhatatlan” vagy „isteni”, utalva az istenek eledelére, az ambróziára.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. december 5.	
1 €	5,0919 lej
1 \$	4,3707 lej
100 Ft	1,3329 lej
1 g arany	593,4969 lej

ELŐFIZETÉS

A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Szociális támogatások

Több mint egymillió kis jövedelmű személy kapta meg az alapélelmiszerekre és meleg ételre költhető szociális támogatás idei második részletét. A szociális kártyákat 125 lejjel töltötte fel az európai beruházásokért és projektekért felelős minisztérium a Támogatás Romániának program keretében. A juttatásra a 65. életévüket betöltött, 1281 lej alatti jövedelemmel rendelkező nyugdíjasok, a 2000 lej alatti jövedelemmel rendelkező, súlyos, fokozott vagy közepes fokú fogyatékossggal élő gyermekek és felnőttek, valamint a 196/2016. sz. törvény alapján minimáljövedelemben részesülő családok és egyedülálló személyek jogosultak.

Szintén átutalták a 2000 lej értékű támogatást közel 500 hátrányos helyzetű kismamának. Az egyszeri támogatással feltöltött kártyákat az újszülöttek ellátásához szükséges termékek vásárlására lehet felhasználni. Azok az édesanyák jogosultak rá, akik beilleszkedési minimáljövedelemben részesülnek, továbbá a fogyatékkal élő kismamák, a valamilyen okból – például családon belüli erőszak miatt – válságos helyzetben lévők, valamint a kiskorú vagy személyazonossági iratokkal nem rendelkező anyák. A program indulása óta több mint tízezer kismama részesült támogatásban, összesen 22 millió lej értékben.

„A növekvő kiadások jelentős terhet jelentenek a kis jövedelmű családoknak és nyugdíjasoknak. Éppen ezért kormányzati munkánk prioritása, hogy támogassuk a rászorulókat, nyugdíjasokat, hátrányos helyzetű kismamákat. Az uniós és állami forrásból finanszírozott programokkal hozzájárulunk az alapvető kiadásaik fedezéséhez, valamint csökkentjük a társadalmi kirekesztettség kockázatát” – nyilatkozta az RMDSZ államtitkára, Kelemen Attila.

A szociális kártyák működésével kapcsolatban a card.sprijin@mfe.gov.ro e-mail-címen kérhető segítség, míg a Támogatás Romániának programmal kapcsolatos kérdéseket a trusou@mfe.gov.ro e-mail-címre lehet küldeni. A kismamáknak szóló támogatással kapcsolatos ügyintézéshez segítséget nyújtanak a 0372-838-633-as és a 0372-838-866-os telefonszámokon.

A szociális kártyák feltöltéséért az európai beruházásokért és projektekért felelős minisztérium felel, a jogosultak listáját a munkaügyi, családügyi, ifjúsági és esélyegyenlőségi minisztérium állítja össze. (RMDSZ-közlemény)

A költségvetési többletjövedelem elosztása

A marosvásárhelyi helyi tanács rendkívüli ülésén a tanácsosok jóváhagyták a korábbi évek költségvetési többletéből származó 42 millió lej felhasználását az alábbiak szerint: 25 millió lejt fordítanak a bevételek és kiadások közötti átmeneti hiány fedezésére, a működési kiadások fedezésére, ugyanakkor 17 millió lejt a fejlesztésekre költenek. Ez az intézkedés lehetővé teszi a költségvetési egyensúly fenntartását, az alapvető

közzolgáltatások működésének folytonosságát, valamint a folyamatban lévő beruházási projektek biztosítását.

Marosvásárhely továbbra is elkötelezett a közpénzek felelős kezelése és a város fejlődésének támogatása mellett, különös tekintettel az infrastruktúrába, a közzolgáltatásokba és az európai projektekbe való beruházásokra. (A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztályának közleménye)

Csíky Csaba

György Levente menedzseri pályázatának egyik fontos eleme volt a vokális zene kultuszának újraélesztése a marosvásárhelyi zenei életben, és nem a kórusmuzsikáról van szó, hiszen az a műfaj már benne volt a filharmónia felépítési struktúrájában. Nem hiányzott a marosvásárhelyi színházi élet vérkeringéséből sem, mivel születésétől fogva jelen volt a város kulturális életében, ugyanis a Székely Színház karmestereként Tóth Sándor az első bemutatón Lehár A mosoly országa című nagyoperettjét vezényelte. Azonban a szakmai énekoktatás egyre jobban a perifériára szorult. Emlékszem, néhai zenetörténet-tanárom előadásain többnyire elaludt a hallgatóság, főként az operatörténet-oktatáson és az olasz opera zeneszerzőinek bemutatásakor. Puccinit a következő versidézzel vezette fel: „sem utódja, sem boldog őse, sem rokona, sem ismerőse nem vagyok senkinek”... – példálózva így azzal a ténnyel, hogy Puccini semmilyen irányzathoz sem csatlakozott. Operái körül nem csaptak össze az ellenvélemények hullámai, mint a Wagner-művek esetében. A legtöbb azonnali, biztos sikert aratott, tudta, hogyan kavarhatja fel a publikum érzelmeit. „A dallam mindenkifölött” – mondta a tanárom, és azt hiszem, neki volt igaza. És

A közönség felállva tapsolt

György Leventének is, aki, ha koncertelőadásban is, de megérezte a vokális zene hiánypótlásának súlyát. Végre sikerült olyan énekescsapatot verbuválnia, ahol a legkisebb szereplő is tudása legjavát adta. A csütörtöki koncert szereplői: Borsos Edith – Tosca, Florin Guzga – Cavaradossi, György Levente – Scarpia, Julius Schulmeister – Sagrestano, Molnár Zoltán – Sciarrone, Corneliu Huțanu – Angelotti, Szabó Levente – Spoletta.

Borsos Edit Toscája esemény volt, szerepét zeneileg is, színészilag is imponáló felkészültséggel kezelte, szárnyaló magasságai, kiegyenlített habitusa, biztosan ülő pianói most is nagy reményeket ébresztenek. György Levente heves és szenvedélyes őszintesége magával ragadta a nézőt, vokális teljesítményének csúcspontjához hozta. David Crescenzi átgondoltan, összefogottan irányította a zenekart. Florin Guzga kitűnően bírta Cavaradossi próbatételét. Nem lehet tudni, hogy a rendezői és játékmesteri munka kinek az érdeme, mert a színlap nem jelzi. Az eredmény láttán úgy éreztük, hogy György Levente kísérlete bevált. Elképzeléseit határozottan és céltudatosan képes érvényesíteni. A közönség felállva tapsolt, és ünnepelte az eredményt. A koncertterem zsúfolásig megtelt, és ez esetben elmondható, hogy „egy gombostűt sem lehetett leejteni”.

Szászrégenben kigyúlt egy családi ház

December 5-én, pénteken reggel 7 óra körül egy szászrégeni Akác/Salcâmilor utcában kigyúlt családi ház oltásához riasztották a tűzoltókat. A mentőegységek megérkezésekor a tűz körülbelül 80 négyzetméteren tombolt. (sz.)

Fotó: ISU

Ha hull a vakolat

Pénteken délben Marosvásárhelyen az 1897-ben épült egykori fém- és faipari szakiskola (ma Avram Iancu Iskolaközpont) épületénél a tűzoltók eltávolították a járókelőkre veszélyt jelentő vakolatot. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal felújítási programjából egyelőre kimaradt épület ugyanis olyan állapotba került, hogy egyes helyen a lepattogzott vakolat lehullva balesetet okozhat. Ebben az esetben valószínű, hogy az épület műemlék jellege miatt, no meg a szokásos költségvetéshiány miatt nem került még sor főjavításra. Azt is tapasztalhattuk, hogy a régi

tömbháznegyedekben, mint a Dózsa György utcában, egyes épületek vakolatai szintén lehulltak. Ez esetben a javítást a lakótársulás kell elvégezze, a lakók hozzájárulásával természetesen. Az is valószínű, hogy az anyagiak hiánya miatt nem fognak hozzá a javítási munkálatokhoz. Balesetkor azonban a tulajdonost terheli a felelősség. Reméljük, mindkét esetre találnak megoldást az illetékesek, az utóbbira akár úgy, hogy támogatják a lakókat az állagmegőrzési munkálatok költségei egy részének a fedezésével.

Kép és szöveg: Vajda György

1709. szám

SZERKESZTETTE: NAGY MIKLÓS KUND

Mindig nyitottan a tanulásra

Beszélgetés Vásárhelyi Antal budapesti képzőművésszel

November elseji lapszámunkban írunk a művész marosvásárhelyi kiállításáról. *A felület és a végtelen* címmel bemutatott 60 festmény és grafika sok érdeklődőt vonzott a Várgalériába. Az év végéig meg megtekinthető a reprezentatív válogatás. Az alkotó alaposabban megismerhető az interjú révén, amelyet már akkor beígértünk olvasóinknak.

Nagy Miklós Kund

– Egy hosszabb romániai körutazás végén érkezett a Bolyaiak városába ez a kiállítás. Szándékosan fogalmaztam így, mert meggyőződése, hogy a két tudós munkássága, szelme nem áll tőled távol.

Vásárhelyi Antal a marosvásárhelyi Várgalériában
Fotó: N.M.K.

– Nem bizony, régóta érzem, hogy egy ilyen kiállítással itt is meg kell emlékezni Bolyai Jánosról és az édesapjáról is. Fontos emberek, példás gondolkodók.

– Talán pontosítanunk kellene: a te művészi világodról azt szokták mondani, hogy euklideszi, Bolyai János ennek éppen az ellentétével vált híressé, a nemeuklideszi geometria atyjának tartják. Ennek ellenére fontos volt számodra kinyilvánítani irántuk a tiszteletedet. A Megélt terek című albumodban közölt képed rá a bizonyíték. Ezen egy sajátosan szétbontott Pszeudoszféra kel életre.

– Mindig érdekelt a Möbius-szalag és a végtelen problematikája. Azok megfoghatatlansága. Bolyai révén a végtelen tér kérdésében szárnyalhatott a gondolat, kezdődhetett elmélyült párbeszéd olyan dolgok körül, amelyek ott kergetőznek az ember agyában. De mindezeket én képileg tudom megfogalmazni, ha verbálisan tudnám ugyanígy érthetővé tenni, író lennék. Viszont a vászonhoz ragaszkodom. Gyakran töprengtem persze azon, hogy jó lenne kilépni a sík térből. Ezért is próbálok úgy játszani a sík terekkel, mintha többdimenziósak lennének.

– Még mindig Bolyai Jánosnál maradva, gyakran idézik a híressé vált mondását, miszerint „a semmiből egy új, más világot teremtett”. Ezen a kiállításon is az az ember benyomása, hogy az életműved formálása, kiépítése során te is teremtettél egyfajta új, más világot. Mire alapoztad azt?

– Talán furcsa, de azt felelhetem, hogy a tapasztalatra. Nagyon sok mindent meg kell élni. És törekedni kell arra, hogy a tökéletest elerd. Persze sosem lehet azt mondani egy tárgyra,

hogy tökéletes. Én rengeteg mindenben átmenem, nagyon sok országban éltem, jártam, sok kultúrát próbáltam magamba szívni, és ebből a kavalkádból mindig megpróbáltam kihámozni a magam számára azokat az általam jónak tartott dolgokat, amikből rengeteget lehetett tanulni. És tanulok most is, mert ez a folyamat mindig nyitott.

– Hosszú időt ölel fel az életpályád, több mint fél évszázadot. Így kezdődött, ezzel a látványvilággal? A kezdetekkor esetleg még más foglalkoztatott?

– Mindig érdekelt az épületek. Díszletszerűen. A szatmári színházban nőttem fel, a nagynéném ügyelő volt, a nagybátyám világosító, de nem lettem színész, mert inkább a díszletfestés érdekelt. Mindig az nyűgözött le, ahogy a szakik ezeket csinálták. Számomra ott kezdődött a valóság egyfajta sajátos megközelítése. Az, hogy illúziót adhatunk az embernek. És ez vitt el valahogy az építészet világába is. Igaz, egy jó ideig ábrázoló rajzot csináltam. Nem kétséges, befolyásoltak a történelmi korok is.

– Főleg az ókor?

– Az is. De mindenhol csipegettem. Róma viszont tényleg rabul ejtett. Azért szerettem meg, mert ott éreztem meg először, hogy a különböző kultúrák miképpen épülnek egymásra. Ott az ember láthatja, melyek voltak az ókori Róma épületei, amelyekre a századok telével újabbakat építettek a következő korok polgárai. Ezt a felismerést csodálatos élményként éltem meg. Tudatosult bennem, mennyire jelentéktelenek vagyunk mi, halandók, akik csak úgy jövünk, megyünk a világban, és talán észre sem vesszük, valójában mi is történik.

– Mint mondd, sokat jöttél-mentél a világban, közben az így szerzett ismereteidre is egyre több dolog tevődött?

– Így van. Nagyon érdekes volt számomra például Kambodzsa. Szétnézni utaztam oda, aztán csak Angkorvatban, a templomvárosban majdnem két hetet töltöttem. Így sem láttam minden templomot, de főleg azokra a helyekre mentem, amelyeket kevésbé látogatnak a turisták. Igaz, hogy 140 kilométert kellett mennem tuk-tukkal, de megérte. Az is rendkívül lenyűgöző. De másképp, mint korábban Róma. Itt azt volt különleges észlelni, ahogy a természet a civilizációtól visszahódítja önmagát.

– Az, amit ezen a kiállításon és az albumaidban látunk, nyilván nem azonos azokkal az épületekkel, amelyeket a különböző utazásaid során megismertél. A te templomaid nem a valahol látott, megcsodált templomok.

– Nem! Azoknak csak a szellemiségéből vittem át valamit a rajzaimba. Ezeknél egy csomó minden ötvöződik. Mint ahogy látod, például a Szakrális terek című sorozat egyik alkotásaként Mihai Olos barátom emlékére készült rajzom esetében is. Az történt, hogy ő kitalált és megörökített egy jellegzetes fakesztet, amit a népi kultúrából vett át. Arra én még egy picikét rájátszottam, elvittem a katolikus gondolat irányába, hogy igazi keresztzé váljon. Az arányokkal is játszottam. Az arányokat egyébként nagyon szeretem. A megváltozott keresztkompozíció fölé került egy templomszerű építmény, ami hasonlít egy kicsit a román templomokhoz, de mégsem olyan. Ez levegősebb, ad egy olyan elrugaszkodási lehetőséget a néző számára, hogy ez valami (Folytatás a 4. oldalon)

Szerzők és kiadók viszonyáról a marosvásárhelyi könyvünnepen

Kulisszatitkok a szépirodalom „szülőszobájából”

Nagy Székely Ildikó

Hogyan bánnak szerzőikkel a kisebb könyvkiadók és az úgynevezett „mamutméretűek”, kinek, illetve minek a feladata a kis példányszámban megjelenő magas irodalom népszerűsítése, van-e napjainkban színvonalas irodalomkritika, mennyire kultúraellenes a magyar kultúrpolitika, és mire a leginkább vevő a mai olvasó? – egyebek mellett ezekre a kérdésekre adtak sokszínű választ az idei Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár november 15-i, szombat délelőtti irodalmi matinéjának meghívottjai.

A Nemzeti Színház nagytermi színpadterében Gálfalvi Ágnes, a Lector Kiadó vezetője író vendégeivel – Bán Mórral, Kemény Istvánnal, Kemény Zsófiával, M. Nagy Miklóssal, Závada Pállal és Závada Péterrel – járta körbe az erdélyi és anyaországi irodalom jelenlegi helyzetét.

– Ma egyre kevesebb a nyilvános térben az olyan beszélgetés, ahol szerzők és kiadók között kiadói kérdésekről esik szó – vetette fel első körben az eszmecsere házigazdája, majd azt tudakolta a jelenlevőktől, hogy van-e erre egyáltalán szükség.

Baráti vagy/és üzleti kapcsolat?

A Libri Kiadói Csoport szépirodalmi részét képező Jelenkornál publikáló Závada Péter költő, drámaíró, zenész szerint nagyon fontos a kiadó és a szerző közötti aktív párbeszéd, a könyvpiac átalakulását azonban mindkét fél igencsak megsínyli. A délelőtti első kérdéséhez elsőként hozzászóló alkotó édesapja, Závada Pál Kossuth- és József Attila-díjas író, szociográfus, szociológus elárulta, hogy a Magvető szerzőjeként valószínűleg a „legkellemesebb” helyzetben van a jelenlevők közül.

(Folytatás az 5. oldalon)

Szerzők és kiadók a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház színpadán (balról): Bán Mór, Kemény István, M. Nagy Miklós, Gálfalvi Ágnes, Kemény Zsófi, Závada Pál, Závada Péter
Fotó: N.M.K.

Mindig nyitottan a tanulásra

(Folytatás a 3. oldalról)

légiés dolog, nem csak egy templom, nem csak egy zárt forma, amire felnézünk, hanem tovább is gondolható. Ilyen értelemben közelíthető meg tetszés vagy képzelet szerinti többlettel a többi grafikám vagy festményem is.

– *Vannak olyan munkáid is, amelyek optikai leleményükkel ejtenek ámulatba. Ezeken olyan szerkezeti megoldások jelennek meg, amilyenek a valóságban nem létezhetnek, de rajzilag megvalósíthatók. Illúziókeltő, abszurdba hajló, sejtelmességet sugalló, komplikált, de ránézésre elfogadható architektúrára kerekedik ki belőlük. Egy időben tájainkon is ismertté váltak Escher ilyen lehetetlennek tűnő képei. Nálad hogy jelentek meg ezek?*

– Én mindig szerettem Eschert. Ha valakit tanáromnak tarthatok, a holland művészt annak tekinthetem. Rengeteget tanultam tőle. Később elment a dekorativitás meg az apróságok irányába, akár a művészeti megalkuvás gyanúja is körüllegheti, de ettől még híresebb lett. A játékoságát az emberek jobban kedvelik. Sokan végigkövetik a vonalakat a rajzain, és örülnek, ha kiderül, hogy visszajutottak a kezdetekig. Nálam ez nem ilyen egyszerű, többet kell gondolkodni, bele kell élned magad, hogy bekapcsolódj a képbe komponált világba. Va-

Párbeszéd IX.

lamikor ifjabb koromban minél többet akartam megmutatni és bizonyítani, hogy én ezt is meg azt is tudom, és sok kézen játszom ezt a partitúrát. Aztán szép lassan leestek a sallangok, tisztultak a dolgok, és kialakult egy olyan világ, amely már nem annyira zsúfolt, de talán sokkhatásra is képes azok esetében, akik nem csak átszaladnak a kiállítótermen, de hajlandóak elidőzni is az alkotások előtt. A felületes szemlélők talán azt megállapíthatják, hogy igen, ez az ember sokat dolgozik, és lehet, hogy komputerrel csinálta, elvégre még Vásárhelyi sem lehet ilyen örült, hogy ilyen rajzokat, textúrákat kézi munkával napokig készítsen, és tegyen egymás mellé. De igen. Én tényleg így dolgozom, mert meggyőződése, és határozottan úgy is érzem, hogy más az, ha én magam teszem ezt saját kezemmel. A mondanivalónak talán mindegy, a mesterséges intelligencia is hasonlóan kitöltheti azt a felületet, de nekem nem az. Én amíg így dolgozom, zenét hallgatok, ami más szférába visz, és azalatt teljes egészében ott vagyok a képen. Úgy például, mint mondjuk Izlandon egy mohamező előtt, amire nem szabad rálépni, mert megtiltották. Be kell vallanom, hogy egy picikét én azért mégis rátapostam, mert fantasztikus érzés átvenni azt az erőt, amit az az embertalptól távol tartott moha sugároz. Az ilyen dolgokat személyesen kell megtapasztalni. A textúrákkal is hasonló a helyzet. Ezt magadnak kell megérezned! És így lehet igazán hatásosan érzékeltetni, hogy ezek, akár a mohamezők Izlandon, hullámzanak, vagy némák, mozdulatlanok, statikusak. Ha ezt a gépre bízod, alkotóként szegényebb leszel.

– *Az előbbieken a szféra fogalmat érintetted. Ha kissé általánosítunk, a művészetet egészére vonatkoztatva beszélhetünk egyfajta Vásárhelyi-szféráról?*

– Nem sajátítanám ki ezt a fogalmat. Én mindig azt mondom, hogy szeretem a geometriát megmutatni. A geometria nagyon nagy dolog, én minden gyereknek geometriát taníta-

nék. Az ismeretszerzésben ez a kezdet, mert játékos is lehet és tudományos is. Persze a tanító is rendkívül fontos. Talán a legfontosabb. Ha ő meg tudja fogni a gyereket, az megfedkezük a rosszkodásról, a telefonjáról, minden egyébről. A pedagóguson múlik minden. Én is egy pedagógusnak köszönhetem az indulásomat. Egészen fantasztikus volt. Pap Jánosnak hívták, festett is valamikor. Sajnos nem tudom, mi lett vele. Politikai gondjai is voltak, 1956-os dolgok itt, Romániában, eltűnt a látókörömből. Néhányunkat jó irányba telergetett. Crişan Sanyit, Alexandru Crişan, a festőt például, Daridát, aki Románia egyik legnagyobb restaurátora, Dacut, akiből építész-mérnök lett. Szóval mi voltunk azok, akiket Szatmáron kivitt a fötérre, és elmagyarázta, hogy a katolikus nagytemplom tornyában milyen fantasztikus az óra. Belénk rögzítette, hogy nemcsak az fontos, amit az ember lát belőle, hanem az is, amit meg kell éreznünk: a belső szerkezetet, a stabilitást is. A felső és az alsó rész egyensúlyát és az egészét is egyben. Kívül, belül. Ezt a tanulságot és más hasonló tudnivalók lényegét próbálom én is mindig továbbadni, amennyiben lehet. Merjünk gondolkodni, ezáltal tovább, bennebb haladni a szférákba, még többet megtudni a titokzatos világégyetemről.

– *A saját humán szféránkban maradvá, ebben központi szerepet tölt be az ember. Az itt látható képeidről és sok másikról is a teremtés koronája a maga reális, köznap mi voltában hiányzik. Ritkán láthatunk rajtuk emberfigurákat.*

– Igaz, és gyakran el kell mondanom, amikor a nézők megszólítanak, hogy figurálsan tényleg nincsenek jelen. De nyilvánvaló, hogy az épületekben emberek élnek. Az ember alkotja meg az épületeket, az ember csodálja meg azokat és így tovább. Többféle módon és formában jelen vagyunk bennük és általuk. Én így gondolom.

– *A szellemiségük is emberi. Egyébként, ha ezen a kiállításon nem is láthatók, bizonyos sorozataidon emberalakok is feltűnnek. Ezek a ciklusok az emberiség, a magyarság nagy szellemi teljesítményeihez, a kulturális világörökséghez kapcsolódnak. Mindenekelőtt a Gilgames-eposzra és Madách drámájára, Az ember tragédiájára gondolsz.*

– Megpróbáltam a Gilgamest is a magam módján elmesélni. Az eposz kőtableákon jelent meg ékírással. És ezekben rengeteg emberi forma van. A mű az ókori Kelet legismertebb mitológiai fogantatású költői alkotása, illetve ciklusa. Tulajdonképp minden civilizáció egymásból építkezett és egymásra rakódott. Az egyiptomi, az asszír, a héber sem csak úgy jött. Vettek át egymástól dolgokat, átörökölték valamit az általános tudásból, az előző kultúrákból. Én nem vagyok sem történész, sem kultúrtörténész, de engem, a mai kor emberét is megérintettek az emberi civilizáció értékei, és úgy éreztem, a magam vízióját is fel kell vázolnom, saját eszközeimmel, rajzaimmal én is hozzátehetek valamit azokhoz a régi korokhoz.

– *Ugyanilyen szempontok szerint közelítetted meg Madách Imre főművét is? Ez is emberiség történet.*

– Az, és nem kőtableákon maradt fenn. De bevallhatom, sosem gondoltam volna, hogy valaha illusztrálni fogom. Amikor fiatalon olvastam, nem tetszett. Mondtam már, a tapasztalat sok mindent átállít az emberben. Bölcsébbé tesz, változik a viszonyulásod az élethez, a létkérdésekhez. Én is, miután több mindent megéltem, jobban el tudtam mélyedni mindabban, ami Madáchot foglalkoztatta.

– *Végiglapozva néhány albumodat is, azt mondhatom, hogy a Gilgamestben az isteni alakok és jelképek kerültek helyzetbe, Az ember tragédiája a maga tizenöt színével több lehetőséget adott arra, hogy az emberi jelenlét legyen erőteljesebb és változatosabb.*

– Remélem, érzékelhető az is, hogy valami képpen én is benne vagyok a történetben. Az illusztrációtól ugyanis elvárható, hogy az irodalmi műhöz az illusztrátor is tegyen hozzá valamit önmagából. Persze a rajzos megformálás tekintetében a Tragédia első színei némiképpen emlékeztethetnek a gilgamesi képi világra, főleg, ami az angyalábrázolást illeti, Isten vizsont teljesen geometrikus megjelenítésben, kör, négyszög, háromszög formájában ölt tes-

tet. Ilyen vonatkozásban tökéletesen illeszkedhetne a most itt látható hatvan kép közé. Ádám-ról és Éváról is készítettem erre a stílusra ráhangolódott tusrajzot.

– *Hosszasan időzhetnének az ilyenszerű alkotói kérdéseknél, de térjünk vissza oda, ahonnan elindultunk, az erdélyi, romániai tárlatsorozathoz, ami elhozott ide, Marosvásárhelyre is. Belső készítés vezérelt?*

– Az összegzés igénye készítetett rá. Gondolatban sok minden foglalkoztat, hiszen az ember mindegyre visszatérint arra, amin átment, amit hátrahagyott. Tanulságokat is próbál megfogalmazni, és azokat is belesűríteni a munkáiba. Úgy, mintha megszólítanám a nézőket: Emberek, ezt átéltem, ez itt van! Van, amikor ez sikerül, van, amikor nem. De bízom benne, hogy többször igen. És hol mutathatod meg ezeket? Nekem Japántól Amerikáig sokfelé volt kiállításom, de azok a helyek a legfontosabbak, ahonnan indultam, ahol a morzsákat kezdtem összeszedni. Bejártam ezt az országot, sok mindent láttam, a népművészetet is magamba szívtam, megtapasztaltam azt is, hogy a különböző népek, etnikumok békében is lehetnek egymással, és abban vetélkedhetnek, hogy esetleg melyik tud jobbat, szebbet teremteni a másiknál.

– *Tudom, hogy vannak kedvesebb helyeid. Szatmárnémeti a szülővárosod, Bukarestben végeztél az egyetem, Kolozsvár Erdély egykori fővárosaként fontos számokra. De egy korábbi beszélgetésed során elmondtad, mennyire kedveled Csíkszeredát. Van rá magyarázat?*

– Van, de inkább azt mondanám, hogy a véletlennek köszönhető. Valamikor, vagy húsz évvel ezelőtt egy csíkszeredai kolléga bekopogott hozzám, hogy Budapesten készül a doktoriára, és megengedném-e, hogy a műtermemben készítse el a rézkarcait és a különböző technikákkal készülő munkáit. Mondtam, természetesen, hogy megengedem. Ebből egy nagyon érdekes és gyümölcsöző apa-fiaszerű kapcsolat jött létre. Részegh Botondról van szó.

– *Nemrég neki is itt a várbán, pontosabban a Maros Megyei Múzeum termeiben volt egyéni kiállítása.*

– Tudok róla. Nagyon aktív művész. Hamar összebarátkoztunk, és nem csak szakmai kérdésekben beszélünk meg dolgokat, szervezési ügyekben is segítettem neki. Létrehoztuk a csíkszeredai Új Kritérium Galériához kapcsol-

Szakrális terek XIII. – Emlékezés Mihai Olosra

Forrás: Katalógus

Vásárhelyi Antal 1950-ben született Szatmárnémetiben. Képzőművészeti és grafikai tanulmányait Bukarestben végezte 1969–1973 között. 1979-ben Magyarországon telepedett le, ahol aktívan bekapcsolódott a művészeti életbe, képzőművészeti köröket, kiállításokat szervezve, illetve különböző képzőművészeti folyóiratok szerkesztésével. 1989–1999 között Nürnbergben élt és dolgozott. 2000–2014 között a Magyar Rézkarcoló és Litográfus Művészek Egyesületének és a Galéria IX-nek az elnöke és vezetője volt, több mint 150 tárlatot rendezve. Tematikus kiállításokat szervezett: *Hommage à M. C. Escher* (1998), *Tudomány a művészetben – Művészet a tudományban* (1999) címmel. Tanulmányutakat tett Finnországba (1983), Franciaországba (1984), Japánba (1999), Romániába (2007), Olaszországba (2008), Dániába (2009), Izlandra, Máltára (2010), Párizsba (2017), Kambozsába és Thaiföldre (2019). Előadásokat tartott a *The International Academy of Media Arts and Sciences* (IAMAS) keretében, Gifuban, Japánban (1999), a *Budapesti Művészeti Egyetemen* (2007) és a *kolozsvári Művészeti Múzeumban* (2016). Számos romániai művésszel tart fenn szakmai kapcsolatot, az elmúlt évtizedekben meghívott kiállító művészként szerepelt Bukarestben, Csíkszeredában, Déván, Zsilvásárhelyen, illetve Kolozsváron.

Vásárhelyi Antal: Párbeszéd VIII.

lódó egyesületet, párbeszédet alakítottunk ki a román kulturális élet jeles alkotóival, a magyarországi művészeket is bevontuk, olyanokat is, akiknek addig nem volt kapcsolatuk Erdéllyel. Így a székelyföldiek is kiszélesíthették kapcsolatrendszerüket. Közben rádöbbsentem, hogy én is indokolatlanul kihagytam Csíkszeredát, korábban nem gondoltam arra, hogy ott is rendezhetnék kiállítást. Kányádi Sándort hosszabb ideje ismertem, de a felismerés nyomán elmentem hozzá, és sokat beszélgettünk a székelyekről, arról, hogy mit jelent számukra a Hargita, a természet meg sok más egyéb. Így lett meg az egyéni tárlatom Csíkban, és olyan jól éreztem ott magam, annyira megkedveltem a várost és környékét, hogy olyankor, amikor úgy éreztem, kikészítettem magam otthon, kiégtem Pesten, felültem a vonatra, és egy napnyi utazás után ott voltam Csíkszeredában. Ott meg úgy éreztem, mindig madárcsicsergés van. Ki sem kellett mennem a szobámból, olvastam, és kitisztítottam az agyamat.

– *Most pedig itt ülünk szemben egymással a marosvásárhelyi egyéni kiállításon. Keltezésük szerint a kiállított munkák többsége a 2020-as évek elejéről származik. A galériában látható legrégebbi képed 2002-ben készült. Mostanában dolgozol, eleven a munkakedved?*

– Én úgy tudok megélni, ha eladok munkákat, de ezeket a műveket nem úgy veszik, mint mondjuk, egy tájképfestő vagy egy hagyományörző alkotó képeit, ezért ezt is meg kell oldanom valahogy. De a rajz a mindenem, ritkán tudok tétlenül ülni, a kezeimet folyamatosan foglalkoztatnom kell. Körülöttem különben állandó mozgásban vannak a dolgok. A képeim szanaszét vannak a világban. Nem csak Magyarországon és Erdélyben. Tokiótól Franciaorszáig, Olaszorszáig, Németorszáig van egy csomó képem. Galériákban, erre-arra. Eleinte nem fotóztam, nem dokumentáltam a képeimet, ezért nem tudok egy mindent átfogó, alaposan dokumentált katalógust sem készíteni, hogy megmutassam, igenis csináltam valamit! Persze most is dolgozom, de már nem annyit, mint régebb. Pedig igazán most van mit mondanom. Nem akarok nagyképűnek tűnni, és nagy szavakat használni, de tovább kellene adnom a tudást, amit megszereztem, azt az élményt, amit 75 év alatt megéltem.

– *Élményt az itteni közönségnek is nyújtottál a képeiddel és személyiséged varázásával. Amint említettél a megnyitó előtt, tizenöt évesen voltál itt először, az akkor még romos állapotú marosvásárhelyi várbán. Nosztalgiaikat is ébresztett a mostani bemutatkozás. Jó egészséget kívánunk a folytatáshoz!*

– Köszönöm. Hátha megadatik.

Párhuzamokra hangolódva Nagy Dalma képei között

Tempora mutantur... Az idők változnak, és velük együtt mi is. Egyeseken jobban látszik, másokon kevésbé. Nagy Dalma marosvásárhelyi textilművész az utóbbiak közé tartozik. Alkotásai is ezt tükrözik. A Bernády Házban rendezett *Párhuzamok* című születésnap kiállításán szintén ezt tapasztalhattuk, noha három képe is az idő múlását jelző latin mondás címét viselte. Nem összegzést akart felmutatni, bár nyolc évtizeddel a háta mögött nyugodtan megtehetette volna. De inkább meg-megújuló művészetének gazdagodó vonulatait kívánta szembesíteni a közönséggel, a párhuzamosan egymás mellett futó, egymást időnként keresztező, felerősítő sávok dinamizmusát érzékeltetve. Sok mozgás lepte meg a nézőt ezen a derűs, csillogásával is megkapó tárlaton. Mindenik foglatosságából adott ízelítőt. Kárpitjaiból is, amelyekkel mintegy fél évszázaddal ezelőtt megalapozta pályáját, de vegyes technikával készült munkáiból is. Akrilfestmények, tus-, ceruza- és szénrajzok, printek küldik a sejtelmes látványba burkolt üzenetet. „Földiekkel játszó égi tünemény...” – véljük kihallani a csokonais költői megfogalmazást több képen is. Egész sorozat viseli a kiállításon a *Tünemény* nevet. Többnyire az éghez kötődnek ezek az alkotások. Nem annyira a hitvilágra fókuszálnak, a világegyetem, a kozmosz az, ami ez esetben megragadja a művész fantáziáját. Ez magya-

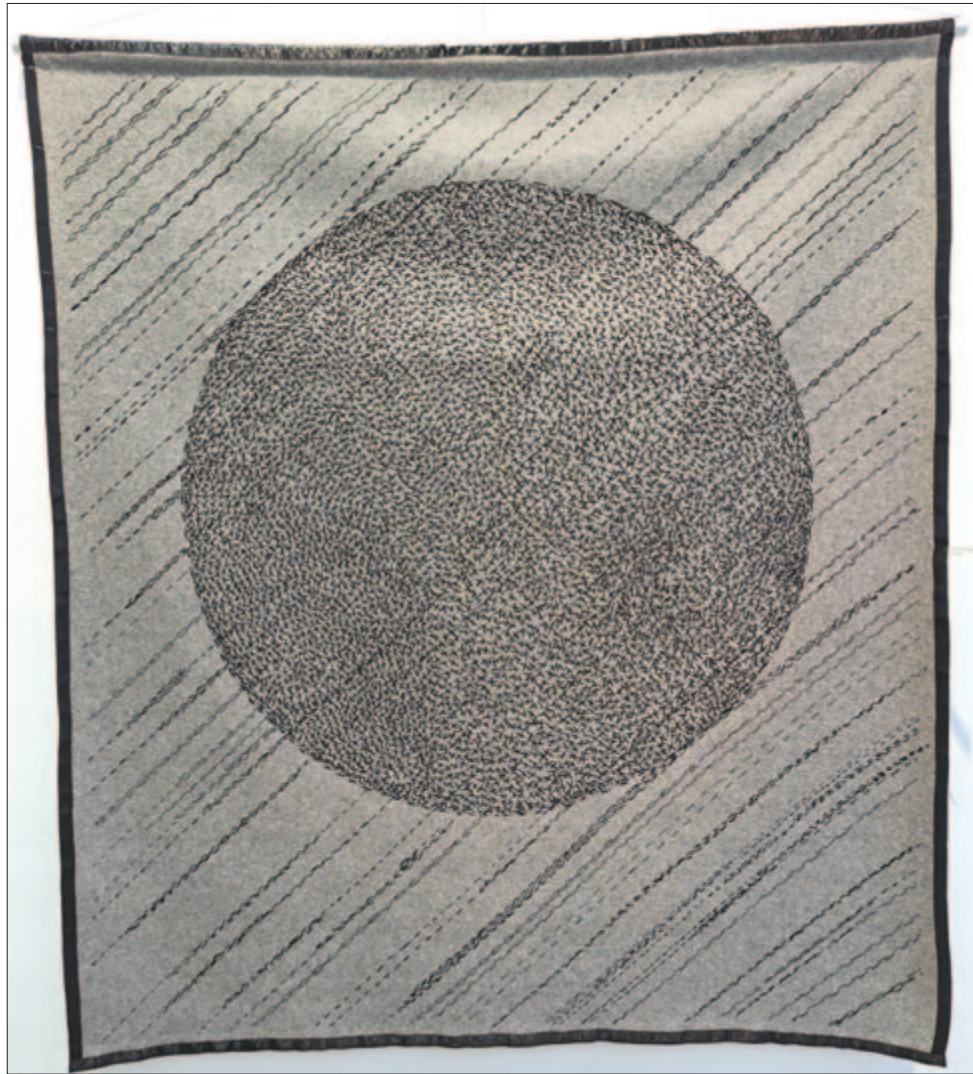
rázza a kör, a gömb gyakori jelenlétét a kiállított anyagban. És a *Mozgást* érzékeltető ciklusokat is. A tétova meg a nyilvánvaló mozgásokat is. Az alig észrevehető, olykor inkább csak sejthető, mint valós kis változásokat. Finom, mívesen kimódolt variációk teszik próbára a nézők látóképességét, fantáziáját. Színesen és fekete-fehérben is, reális és filozofikus megközelítésben is értelmezhető mindaz, amit látunk. Nyilván kortársainak szánta mondandóját, azokat a képeket is, amelyek fotóból kiindulva figyelmeztetnek: az emberiség eltűnhet a Földről, a helyét a növények készek egykettőre átvenni. Ehhez a gondolathoz kellene tehát a magunk életmódját igazítanunk.

Nagy Dalma megtette, megteszi ilyen vonatkozásban is a magáét. Életműnek elég lenne csupán azt felmutatni, amit a közösségéért eddig tett. A textilművészek mintegy három évtizede kezdeményezett Ariadne kiállításorozata például teljesen összefonódott az ő munkásságával, de erényei közé sorolhatnók azt a példás segítőkészséget is, amivel számos kollégája támogatásában kitűnt. Miközben, a tárlat tanúsága szerint is, folyamatosan alkot. Hány százezer, hány millió öltés, vonal, pont, kézvonás testesült meg eddigi műveiben? A kérdésre lakonikusan válaszolt: épp annyi, amennyi kell! Legyen ez így a továbbiakban is még nagyon sokáig! (N.M.K.)

Nagy Dalma Párhuzamok című kiállításának alkotásai a marosvásárhelyi Bernády Házban

Fotók: N.M.K.

Kulisszatitkok a szépirodalom „szülőszobájából”

(Folytatás a 3. oldalról)

– Van egy pozitív hozadéka annak, ha harmonikus a viszony a szerző és a kiadó között, és ezt az olvasók felé is lehet úgy közvetíteni, hogy kedvező következménnyel járjon – vonta le a következtetést Závada Pál. A Magvető Kiadónál „csak” húsz éve publikáló Kemény István József Attila-díjas író, költő hozzáfűzte, hogy hasonlóak a tapasztalatai, és bár a kiadó korábbi vezetője, a néhai Morcsányi Géza, valamint a jelenlegi vezető, Dávid Hanna két egymással ellentétes személyiség, a Magvető családias légköre állandó. Kemény István lánya, Kemény Zsófi író, költő, forgatókönyvíró szerint a kisebb kiadók rendszerint folyamatos kapcsolatban maradnak alkotóikkal, és nem érzékeltetik velük a piaci szempontok dominanciáját, míg a mamutkiadóknál egészen más az attitűd.

Az irodalomkritika vagy a kultúrpolitika mulaszt?

M. Nagy Miklós József Attila-díjas műfordító, esszéista, író, aki négy éven át – 2013-tól 2017-ig –

vezette az Európa Könyvkiadót, és jelenleg a Helikon Kiadó irodalmi vezetője és szerkesztője, megjegyezte, hogy mindkét kiadónál a magyar szerzők művei vannak kisebbségben. Szerző és kiadó közti gyakori konfliktusforrásként azt az írói mentalitást említette, miszerint egy könyvből azért nem kel el a várt példányszám, mert a kiadó nem végezte megfelelő módon a promóciós munkát. M. Nagy Miklós szerint ez a mai magyar irodalomból hiányzó színvonalas irodalomkritika feladata lenne. Ezzel az állítással Závada Péter vitába szállt, meglátása szerint ugyanis az irodalomkritika magas színvonalon követi az új művek megjelenését, az emberek azonban nem igazán olvasnak kritikát. Závada és M. Nagy egyetértettek abban, hogy a magyar államnak kellene támogatni a figyelemre méltó irodalmi alkotások terjesztését, könyvtárakban való megjelenését.

Bán János, írói nevén Bán Mór, a Hunyadi regényciklus szerzője szerint ahány kiadó, annyiféle műhelymunka létezik, a szerző és kiadó közötti viszony pedig nem

tartozik a nyilvánosságra, az azonban fontos, hogy a belső kommunikációból az olvasó felé az az üzenet jusson el, hogy közös szekeret tornak.

– Régebb az számított, hogy jól érezzük magunkat, és amit létrehozunk, az mindenki számára érték legyen – tette hozzá Bán Mór, majd azt is leszögezte, hogy véleménye szerint egy nagyobb kiadónál is meg lehet teremteni a családi hangulatot.

A továbbiakban Závada Pál felvetésére az irodalmi törekvéseknek a politikai viszonyokhoz való illeszkedéséről, az állami támogatási rendszer visszasságairól is szó esett, Bán Mór pedig a szexualitást öncélúan ábrázolóknak minősített kiadványok népszerűsítését érintő, törvénybe foglalt korlátozásról tett említést.

Az értekezlet hiányzói és a menekülési irodalom hódítása

Gálfalvi Ágnes azt is tudni kívánta, hogy hogyan látják beszélgetőtársai az erdélyi könyvkiadás helyzetét.

– Lenyűgöz a marosvásárhelyi

könyvvásár kínálata, miközben tudom, hogy az erdélyi magyar kiadók is rettenetes helyzetben vannak, mert egyre inkább függenek a magyar kultúrpolitika torzulásaitól – jegyezte meg Závada Pál.

A lelkes Erdély-járónak számító Kemény István arra a megbecsülésre hívta fel a figyelmet, amiben a vásárhelyi könyvünnepre eljövő íróknak évről évre részük van, majd hozzátette: az az érzése támad, amikor itt jár, hogy a marosvásárhelyiek nem voltak ott azon az értekezleten, ahol leszögezték, hogy az irodalom nem ér semmit.

Az eszmecsere talán legizgalmasabb kérdését – merre tart a világ, mit akarnak olvasni az emberek? – M. Nagy Miklós vetette fel.

– Ha megnézzük a bestsellerlistákat, láthatjuk, hogy óriási többségben vannak a romantikus fantasztikus könyvek. A kínálat valóban sokszínű, de amiből kiadóként igazán meg lehet élni, az egyre inkább az a fajta menekülési irodalom, aminek gyakorlatilag semmihez semmi köze, és amit éppen azért olvasnak egyre többen, hogy addig se kelljen egy egyre mocsko-

sabb világban benne lenni – fejtette ki a műfordító, író. Ezzel szemben Bán Mór szerint a ponyvairódalom iránti kereslet már Jókai idejében megvolt, ez egy olyan jelenség, ami mindig is létezett és létezni fog. Závada Péter az elhangzottakhoz hozzáfűzte: az állam feladata lenne a magasabb belépési küszöbrel rendelkező irodalom elvárások nélküli támogatása, de ez egy olyan álmokép, ami soha nem válik valóra.

Támogatók:

BETHLEN GÁBOR
Alap

Sikeres lesz-e a Sütő András-szobor pályázat?

December 8-án zárul a marosvásárhelyi önkormányzat által november 19-én meghirdetett ötlet- és koncepciópályázat első szakasza. Amint a pályázati tudnivalókat, a versenypályázat szabályzatát és a kitűzött határidőket közlő határozatban olvasható, a pályázók addig jelenthetik be részvételi szándékukat. Nyilván még nem tudható, a szervezőknek mennyire sikerült felkelteniük a potenciális benevezők figyelmét, kik és hányan látnak kihívást abban, hogy megalkossák azt a szobrot, köztéri emlékművet, amely méltó lesz az íróhoz és az általa képviselt értékekhez, és egyben szervesen be is illeszkedik a Színház tér kínálta környezetbe. Nem könnyű feladat, de annál provokatívabb. Az ötlet, a megoldási koncepció kidolgozása az elképzeléstől a makett elkészítéséig és mindazon elvárások megtervezéséig, amelyeket a pályázatszervezők meghatároztak, komoly kihívás elé állítja a versenyzőket, de a győztes(ek) számára

annál nagyobb lesz az elégtétel. Nemcsak a marosvásárhelyi polgárok, Sütő András más-hol élő hívei is örültek a pályázat hírének. Jövőre immár húsz éve lesz annak, hogy a magyarság nemzetközileg is elismert kiválósága elhunyt. 2026-ban tehát mindenképpen illene városunkban is felavatni a jelentőségéhez mérhető és a kor szelleméhez illő, művészi kvalitásokkal teljes köztéri alkotást. Az esély a sikerre adott, remélhetőleg megszületnek a művészi elvárásoknak leginkább megfelelő ötletek, és a kivitelezés is belefér majd a tágnak nem nevezhető időkeretbe. De mindenekelőtt az a legfontosabb, hogy legyenek olyan művészek, egyénileg vagy csapatban alkotók, akik úgy érzik, elhivatottak erre a tudás- és tehetségpróbáló kihívásra. A közvélemény a különböző alkotónemzedékekből több olyan szobrászt is kapásból meg tudna nevezni, akiket alkalmasnak tart a megbízásra. Ez esetben a kishitőség nem lehet ok a távolmaradásra. Hajrá, alkotók! (nk)

Sütő András egy régi felvételen... Látogatóban földije, Barcsay Jenő festőművész budapesti otthonában 1988-ban
Forrás: családi gyűjtemény, Hang-kép-írás c. Napkút kiadvány

Kutyanyelv (20.)

Poklos-parti őrjárat

(Emlékezés az ablakból)

Bölöni Domokos

Végigpiáltam a repülőutat Ferihegytől Stockholmig. Várjon, nem is az: Ferihegytől Göteborgig. Tudja? Jötebornak mondják. Pezsgőt, konyakot. Azt mondták, ha Svédbe érünk, vége az italozásnak, hát én előkarácsonyt meg fiókszilvesztert tartottam.

De mégis Stockholm, onnan aútoval. Vitt a menyem. A fiam sosem ér rá. Ő az egyik legnagyobb kommunikációs világ cég alkalmazottja.

Ötletembere, tudja? Ilyet nem láttam: azt tehet, amit akar, és ő mégis folyton odabent lóg a többi nyakán. Hogy ezt meg azt, meg azt meg ezt – így meg amúgy. És pénzt adnak érte!

Na, az mese, hogy északon nem lehet inni. Lehet, kérem, csak nem kocsmában –, és ne lássanak tántorogni az utcán. Akkor bevisznek a kijózanítóba, s utána megfizeted a hánytatást-mosatást meg a bírságot.

Be is zárnak, ha visszapofázol.

Mondjuk, én itthon sem járok imbolygósan, mikor a szokásos rondómat végzem.

A Nagyhegy alatt kezdem a Szőlőbárban, aztán a mart alatt elé a Diamantig, utána fél kör az E-60-asra, a kínai bolt mellett, fél kanyar, hogy az ellenség meg ne tudja; a Milliárdos Marin bá kocsmája, aztán a Halas, amelyiknek nincs cégére, tizenhat éve nincs cégére, semmi sem jezi, hogy ott micsoda fájın dugi-korcsoma működik...

Látja, hogy' züllik a világ? Hol van a kilencvenes évek bögre-csárda-dömpingje, a pompás tömegpiáltató magánvállalkozások?

Süllyed minden a szesztelenség hideg vizes mocsarába...

Külön szobám volt nekem. A bénejem csak hálni járt oda, aztán a második éjszakától már semmi. Horkolok ugyanis, tisztelt uram. Horkolok, mint a kamcsatkai burrogó tőkösmedve.

Azt mondja a fiam, szevasz, Apu. Ez a garázs nagyságú szeren-tyű: a hűtő. Amit a szád csak megkíván.

De! Vasárnap megyünk ide meg ide, fix a program, ne égessél le. Kérlek, maradj józan, különben itthon maradsz.

Na, én aztán láttam a nagy semmit Svédből, tisztelt uram. Mert persze berúgtam, mint Enver Hodzsa háziállata.

Jegesmedvék? Fram, a hűtőszekrét-dekrét.

De már itthon sem lehet kapni.

Éppen szólnék, hogy piszkosul fogy a matér, fel kellene tölteni a hűtőt, s há' mire kijövök a fürdőből, ismét full.

Aranyszívű drága menyem, most doktorál. A harmadik diplomája.

hidegvölgyi rádió mondaná. Ülőkére, magyar.

Csapd le a valagad, ha jót akarsz. Felemeled, s ráülsz, mint a nők.

Semmi fröcsk, semmi precsk, tisztelt uram. Na, erre én mit csinállok? Nem mindig, csak ha nagyon felizéli a rángóidegemet.

Mert akkor a kagylóba. Direkt! Csak hogy uszuszkodjék önacscsága. Tisztaságbeteg, tudja.

Volt is berzenkedés, pöckölődés, herregés, mirrmur.

Hürrmürr.

S hát nem felköti a seprűnyelet, s húz el Svédbe, mint a Sinkanzen.

Ühöm. Elrepült, mint Harisnyás Pippi a vadludakkal... Ja, hogy az Nils Holgersson volt... Keverem

Emberek a spájzban – Harmath István kisplasztikája a Párban című kiállításon az Art Nouveau Galériában
Fotó: N.M.K.

Ha visszatértené valaki, ezek idehaza direkt az Akadémián landolnának... Olyan szuperképzettek!

De nem repatulálnak semmi titulusért. Fanatikábbak a japán testvéreknél.

Hát én úgy meguntam Skandináviát, alig vártam, hogy egy kis Törlejt hörpölhessek a Malév gépén... Kiittam a céget a vagyonából.

Itthon? No, míg az asszonyom is itt lakott, állandóan kekeckedtem. Például elvárta volna, hogy papucsban koslassak a lakásban. Ja.

És nem ám csak úgy fentről, sliccileg, hogy prosztatamentes sugárban célba pisilünk. Nyemá kukurikú, dikto kotkodács, ahogy a

a sztorikat, de mindegy, úgy odalett... Csak akkor látom, mikor a fiaméknál ismét bezárnak a külön-szobába, s akkor is csak egyszer, mert ugye, horkolok.

Nem foglalkozik az velem, nem is kívánczik vissza.

Neveli az unokákat, igaz. Hát én nem kérek ebből. Nem lehet szót érteni. Azzal fogadtak, hogy veszek-e fehér pónit, kettőt.

Hallották, hogy peckes huszár voltam.

Mert sem az apu, sem az anyu nem akar, csak majd, a másik karácsonyra.

Hát egy volhiniai ménló nem kéne?! Az én nyugdíjamból...

Nem jön haza az asszony. Azt

mondta, vihetek fel nőt, ha úgy van kedvem, csak meg ne lopjon, ki ne fosszon, ne csódítse oda a gazfickókat, akik beszívárognak, mint szarlé a hangulatba.

Overallban matatnak, mintha javítanak a liftet. És gémm over.

Fényes nappal ütnek le. Vagy finomak, és csak elkábítanak. Ráérősen, mintha csak leltározna, helyszínelnek a kérót. Zéróra redukálják az egzisztenciádat.

Látványosan rámolják ki a lakást. Nem nálam volt, két utcával arrább, jön a költöztető cég, velük egy salopétás fickó a kulcsokkal, a manusok meg a gurtnikkal, s viszik a szőnyegget, az elektronikát, a bútort... Szomszédék bámuló szemmel figyelik az eseményt. Nem tudták, hogy a szomszédjuk költözik, na.

Hát én itt lakok harminchat esztendeje, ezek meg cserélődnek, mint kurvák a kupiban.

Mindig van öt-hat család, akikről az anyjuk se tudja, hogy kicsoda-micsodák...

Hoppá, az én lakásom nem lesz a gazembereké, én óránként patulázok a blokk előtt, perszonális őrjáratot egzekutálok, tisztelt uram... Ahogy jeleztem, a Nagyhegy alatt a szőlőbár, aztán a mart alatt elé a Diamantig, utána fél kör az E-60-asra, ott egymást követi két kisebb és egy meglehetősen italbolt, slissz a kínai bolt mellett, fél kanyar, hogy az ellenség meg se tudja...

S a patak mellett folyok csendesen, de előbb veszek amerikai palacsintát a Harmónia sarkán, arra jól csúszik a sör a Nyá Marin Milliárdár kocsmájában... Aztán a blokkerdőn keresztül a Halasig, amelyiknek nincs firmája, pedig cégéres egy hely volt, taxisok hordták oda a részeg csajokat, regularizációra...

Tizenhat éve nincs táblája, semmi sem jelzi, hogy ott micsoda fájın dugi-dugi korcsoma működik...

Hát nem barátkozom senkivel. Itt a kezemben a cekker, közben vásárolok ezt-azt, kiflit, szalámit, vaját, joghurtot. És van itt egy acél-golyó, hogy ne fújjon el a szél. Nem is kell kivegyem a cekkerből, csak meglóbálom, és a csumpáló vak-szeme látni kezd.

Csillagokat, tisztelt uram.

Mondjuk, magának olyan blá-zsin képe van. Lehetne áldomásfőnök a kocárdi restiben.

Mióta háziúr vagyok, egyáltalán nem pisilek a kagylóba. Nincs értelme, nekem kell kipucolnom. Kotlani is úgy kotlok, mint a fehérnépek, tisztelt uram.

Éppen csak nem kotkodácsolok, ha siker koronázza az ügyet.

Na, bévettem a décentet, felkötöm a rézsarkantyút, másik csehóba megyek.

Sehol se maradok félóránál tovább. Magával most kivételezek, mert maga lengyel vodkát iszik.

Nem Polska, csak Polka? Polákvenger maga, százas.

Megsúgok valamit, a Finlandia olyan erős, mint a jegesmedve. De itt nem lehet kapni.

Kedvencem a fiamnál a Sztálicsnájá, emlékbe kapták, rábukkantam, rájártam.

Az ilyen régi márkák ritka pénzt érnek, képzelje.

Piát cseréljen, aki hazát cserél.

Itt megteszi a piros monopol, s benne egy kis erős pálinka. Ha nem adnak, ott a Bé terv. Hordok magamnál szilvát ebben a negyedesben, né. Megkóstolja? Gondoltam volna.

Most arra számítok mégis, hogy telefonál a fiam, és akkor a kollégája, aki karácsony előtt haza szokott jönni, hozza a repjegyet. Elviszen az autójával Kolozsvárra. Repülünk Budapestre, de már egyedül is feltalálom magam.

A kisasszonyok élvezik, hogy ki akarom inni a céget, pezsgőt s vodkát s még cujkát is, mert minden van.

Dániából a kompon kipróbálom a még firkásabb piákat, vámmentes a portéka. Sajnos, mint mondtam, nem vihetem át, mert tilos, de a fiaméknál akkora a hűtőszekrény, mint egy garázs... Ja, ezt is említettem az izémben. Na.

Kavatinámban.

És ott aztán tartok egy második, jubileumi előkarácsonyt, és ha nem viszen el Gusztáv Adolf mentő taligája, minimó negyvenfokos próbaszilvesztert.

Ja. Vagy ezt már meséltem magának?... Akkor szori.

Nem jönne el velem egy kultúrált túraútra a Koronka úti bárhoz? Gondolja meg, tisztelt uram.

Aluljárót építenének a marosvásárhelyi nagyállomásnál

A tervek szerint ebbe az utcába torkollana be az aluljáró

Fotó: Vajda György

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal környezetvédelmi véleményezésért folyamodott a megyei környezetvédelmi ügynökséghez egy gépkocsiforgalmú aluljáró, pontosabban egy alagút megépítése érdekében, amelyet a nagyállomás mellett képzeltek el.

Mezey Sarolta

Az alagút összekötné és Állomás utcát a Nicolae Bălcescu és a Darabont (Dorobanților) utcával, áthaladva a vasúti sínek alatt, megkönnyítve ezáltal a gépkocsiforgalmat e nagyon forgalmas övezetben. Meghírdették a közvitát a projekttel kapcsolatban, amelynek dokumentációja megtalálható és megtekinthető a környezetvédelmi ügynökség Hídvég utca 10. szám alatti székházában, hétfőn 9–15, illetve keddtől péntekig 9–12 óra között, vagy a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalban munkanapokon 8–15 óra között.

A projektről *Iszlai Tamás* városi tanácsos, az urbanisztikai bizottság tagja tájékoztatta a Népszíjságot.

– Azt kell tudni, hogy egyelőre a megvalósíthatósági tanulmány környezetvédelmi véleményezéséről van szó, nem beszélhetünk konkrét kivitelezési tervről. Tehát a projekt a megvalósíthatósági tanulmány tervezési fázisában van, végleges dokumentáció nincsen. Jelenleg a Dózsa György utcából az Állomás utcán át a Liviu Rebreanu utcán keresztül, a vasúton áthaladva, egy kanyar után lehet megközelíteni a Dorobanților, majd a Nicolae Bălcescu utcát. Ez a forgalom szempontjából rossz megoldás. A terv szerint az aluljáró az Állomás utcában, a tömbházak és a régi CFR poliklinika épülete között kezdődne, áthaladna a vasúti sínek alatt, és átjutna a Dorobanților utca kanyarjába, majd a Nicolae Bălcescu ut-

cában folytatódna majdnem egészen a katonai laktanyáig, a Bălcescu és Băneasa utcák kereszteződéséig. Szó szerint alagútról beszélünk, amelynek hossza majdnem egy fél kilométer – magyarázta Iszlai Tamás.

Ami az aluljáró megépítésének létjogosultságát illeti, a tanácsos kifejtette, egyik cél az, hogy akadálymentesítsék a gépkocsiforgalmat az Állomás–Bălcescu–Szabadság utca övezetében. Sajnos itt a vasúti síneken nincs átkelési lehetőség, amikor a sorompókat leengedik, sem a rendőrségnek, sem a tűzoltóságnak, sem a mentőknek. Ez gondot okoz, még akkor is, ha csak 5–6 percet kell várakozni.

A másik cél az, hogy a Maurer negyed megépítésével járó megnövekedett forgalmi terhelést megosszák. Ugyanis, miután mind a 2800 lakás megépül, akkor egy kisvárosnyi ember szeretne a központ felé valamilyen módon haladni, s ezt nem lehet csak aluljáróval vagy felüljáróval megoldani. Mivel a felüljárók rondák és költségesebbek, mint az aluljárók, a város az aluljáró mellett döntött, ez az legoptimálisabb megoldás.

Az alagút megépítése hat telek-könyvi pozíciót érintene, ezek között vannak magántelkek is.

Egy másik elkészült, de késésben levő projekt

Egy másik, a város gépkocsiforgalmának javítását és könnyítését célzó projekt a Maurer-féle, amely egy felüljáró megépítését vette tervbe, ami a Béga utcának a meghosszabbítását tenné lehetővé a Băneasa utcáig, áthaladva a Raktár utca fölött.

Ennek a tervnek a kivitelezéséhez egyelőre a városnak nincs finanszírozási lehetősége.

Adventi várakozás díszkivilágítással, vásárral, koncerttel

Az adventi időszakban egyre több jelét látjuk annak, hogy az emberek, közösségek külsőségekben is készülnek a közelgő karácsonyi ünnepre.

Gligor Róbert László

Szovátán már az első adventi hétvégére felszerelte a városban az ünnepi díszkivilágítást az önkormányzat. A Placon nemcsak az adventi koszorút helyezték el, hanem a betlehemest is, de azt a bibliai alakokat megjelenítő szobrok csak hétvégéről hétvégére gyarapodva „népesítik be”. Az ünnepi díszkivilágítást is felkapcsolták, és a város néhány pontján (a Gólyafészek és környéke, a fürdőtelepi park) mesefigurákat megjelenítő, díszkivilágítással ellátott fémszerkezetek kerültek ki, mint szarvas vontatta szán, Mikulás, ajándékdoboz, angyal, hóember stb. Élő karácsonyfát nem díszítettek és nem helyeztek ki, viszont a fürdőtelepi és a Penny áruház melletti körforgalomban karácsonyfára emlékeztető, fényszálakból készített szerkezeteket alakítottak ki, és hasonló áll a városházával szembeni járdán is; több helyen a fákat is fényszálakkal díszítettek, míg a vendéglátóegységek maguk gondoskodtak az ünnepi hangulat megteremtéséről a saját „portájuk” előtt.

Az ünnepi készülődés elmaradhatatlan része a hagyományos adventi-karácsonyi vásár, ahol helyi termelők, kézművesek kínálják árujukat az ünnep előtt. Az idei vásárt a következő hétvégén, december 13-án tartják.

Nyárádszeredában a harmadik és negyedik adventi gyertyagyújtással egy időben terveztek adventi-karácsonyi vásárt szervezni, és azt az eddigi főtér helyett az inkubátorház udvarára képzelték el, ugyanis ott színpad is van, és fellépőkkel is színesíteni szerették volna a rendezvényt. Hogy ez megvalósul-e, egyelőre kétséges, hiszen a vártól kevesebb árus és fellépő jelentkezett. Ha emiatt mégsem szerveznék meg itt a vásárt, akkor sem marad el az ünnepi hangulat, mert az önkormányzat előtti téren ismét kinyitnak a bódék, és mindkét vásárnap lehet itt is találkozni, beszélgetni, közben kürtőskalácsot, fánkot, csörögét majszolni, forralt borral koccintani – ígérik a szervezők. Erre az alkalomra már állni fog a betlehemes és a karácsonyfa, de díszkivilágítást csak ezt a tér kap, egyéb utcai díszvilágítást, oszlopokon elhelyezett díszelemeket nem terveztek. A Bocskai-szobor melletti adventi koszorúhoz viszont minden vásárnap délután ta-

lálkozásra, együttlétre, hangolódásra várják az érdeklődőket.

Erdőszentgyörgyön már az első adventi vasárnapra felállították a köztéri koszorú mellett a betlehemest is a Rhédey-kastély udvarán, itt találkoznak az érdeklődők minden vasárnap gyertyagyújtásra és az ünnepi programot megtekinteni. A kisvárosban Mikulás érkezése előtt szokták felkapcsolni az ünnepi kivilágítást, így péntektől az utcai oszlopokon és néhány helyen a főút fölött átívelve is fényleni fog a díszkivilágítás, míg a kastélyudvaron fenyőfára emlékeztető, fényssorral felöltöztetett fémszerkezet helyettesíti az élő karácsonyfát.

Szászrégenben már a múlt vasárnap kora este felkapcsolták a főtér díszító fényeket, ugyanitt ezen a héten Mikulás-vásárt is tartottak, vasárnapig mindennap felkereshetők a helyi termelők, kézművesek és kereskedők árusítóhelyei, míg az apróságokat vidámpark várja. A városban hétfő óta a korcsolyapálya is működik, és december 22-ig szinte mindennap szerveznek jótékonysági, karácsonyi és folklórműsorokat a város valamely intézménye vagy civil és kulturális csoportosulása közreműködésével, ezenkívül lesz karácsonyi Titán-koncert és karácsonyi vásár is.

A közeli Magyarón szombaton 16 órakor kapcsolják fel az ünnepi fényeket a központi parkban és az ott álló karácsonyfán. A délután folyamán megérkezik a Mikulás is, aki itt szeretné meglepni ajándékokkal a magyarói, fickói és holtmarosi gyerekeket.

Marosszentgyörgyön több száz helybéli jelenlétében már csütörtökön kora este felkapcsolták az ünnepi díszkivilágítást a községközpontban, s a fényre és a zajra kocsiján megérkezett a Mikulás is, hogy édességcsomagokat osztogasson a gyerekeknek, akik énekekkel, versikékkel köszönték meg az ajándékokat.

Marosszentgyörgyön a Mikulás meglepte a téren csodálkozó gyerekeket

Fotó: Sófalvi Szabolcs közösségi oldala

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK: háztetőkészítést cserépből, lemezből; szigetelést, festést, kisebb javítást, takarítást. Tel. 0754-394-120, Attila. (27108)

ELHORDUNK régi bútort és festünk. Tel. 0758-950-619. (27138)

VÁLLALUNK: fakivágást, fametszést, faelhordást, épületbontást, törmelék-elszállítást. Tel. 0770-621-920. (27066)

08-16
December

ASOCIATIA
LITTLE HOPE
EGYESULET

BOLDOG KARÁCSONY!

2025

Találkozz a Téliapóval!

Adományozz egy játékot a hátrányos helyzetű gyerekeknek,
és a Téliapó megjutalmaz egy forró teával!

2025 December 8 és 16 között, szeretettel várjuk az adományozókat, Marosvásárhely főterén.
A Színház téri buszmegálló melletti házikóban, ahol minden nap 17-19 óra között jelen lesz a Téliapó is!
Az adománygyűjtő kampányban összegyűlt játékokat a Téliapó személyesen viszi el
a ROZMARIN NAPPALI KÖZPONT és a hidegvölgyi KISKORÚ GYEREKEK NAPPALI
KÖZPONTJÁNAK gyerekeihez 2025 December 17-én, 12:00 órától.

design by OMERTA

Târgu Mureș
Marosvásárhely

DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ
Târgu Mureș
MAROSVÁRSÁRHELYI
SZOCIÁLIS ISZTIGATÓSÁGA

CSER

My Family
MARKET

HAUNTER
DISTRIBUTION
NÉPÚJSÁG

Zide
Zi
Mureș

CityTV

Marosvásárhelyi
Rádió
România

Kedvezményes könyvek a Kobak könyvesboltokban:

AZ UTOLSÓ ÓRAK
PÁRIZSBAN

MARIA NIKOLAI
CSOROLADE
VILLA
ARANYÉVEK

NOVA A KIRÁLY
SZÉPSÉG-
SZALON

KÖZÖNSÉGI LETTAR
A CHANEL
NŐVÉREK

MIG
PARIZS

ANGYAL-ÖBÖL
FELETT

ELLIN CARSTA
ÚJ IDŐK

VELENCEI
VÁZLATFÜZET

LOKUSZTARTÁ-
S

ELLIN CARSTA
Veszélyben
a boldogság

KARÁCSONYI
ÁRVÁK
KLUBJA

TÖKÉLETES
FELELŐSÉG

Mitch Albom
Ötven a mentevőországhatár

Mitch Albom
Keddi beszélgetések
életéről és haláláról

Ha az élet
citrommal
kinál...

három
NŐVÉR
HEATHER
MORRIS

GONDOLKODÁSSULI
KALASZ SZÖVEG

HANS RATH
Kell egy
kis segítség,
mondta Jelen

Több
mint
50
könyv!

40%
kedvez-
mény!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ETV
ERDELYI TV
ERDELYI
RÁDIÓ
SZOMBAT

A pályakezdő podcast
KÉTHETENTE SZOMBATON
20 ÓRÁTÓL

Bugnár Szidóniával
és Bíró Hunorral

PÁNIK!

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás): 112

• Rendőrség - 0265/202-305

• SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk)- 0265/210-110

• Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177

• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330

• Prefektúra - 0265/266-801

• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó
szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110

• Procordia Egészségügyi Központ
- Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.:
- 0265/210-087
- Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.:
- 0730-545-646
• Optika-Optofarm - 0265/212-304
- 0265/312 436
- 0265/250-120
- 0265/263 351

• Optolens szemsebészet - 0265/263-351

• Dora Optics - 0733-553-976
- 0733-553-976

• DIGI - 0365/400-401
- 0365/400-404

• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
- vidék - 0265/929

• Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928

• Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- közönségiszolgáló - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
- 08008 208-888

• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551

• Vasútállomás - 0265/236-284

• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710

• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)
- 0265/263-865

• koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.